

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	240 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin	
Pe jumătate de an	120 „		până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200	
Pe un pătrar de an	60 „		de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.	
Un număr	5 Lei.			
Pentru străinătate pe un an	500 Lei.			

Ce-a ajuns o eroină.

Fiica unui cizmar din Tirol, Victoria Savs, ajungând în anul 1915 la vârstă de 16 ani, și fiind crescută în duhul eroului național Andrei Hofer, fu mânăta de văpaia sfântă a patriotismului, de a-și apăra țara ajunsă în primejdie în urma războiului mondial.

În scopul acesta își câștigă documente false cu ajutorul cărora se furișează ca combatantă în armata austriacă, dară nu ca femeie, ci ca bărbat.

Peste doi ani de zile luptă ca soldat de rând pe front contra vrăjmașului.

În anul 1917 e grav rănită. Ajungând în spital se descoperă falsul, pentru care urma să fie pedepsită. În primul loc însă i-se dă îngrijirea de care trebuie să aibă parte oricare rănit.

E operată, pierzând piciorul drept. Ivindu-se complicațiuni, eroina zace timp de trei ani prin spitaturi, fiind operată de șapte ori.

După calvarul suferit în stârșit se reîntoarce la vatră, proptindu-se greoi într'un picior, construit din lemn cioplit.

Dupăce însă vatra ei căzuse sub stăpânire italiană, înțelese că aici nu mai are ce să caute. De aceea trece frontiera fixată de tratatul de pace, stabilindu-se în Innsbruck, capitala Tirolului ciuntit.

Dar fiind invalidă, ce putea să facă. Aștepta cu ardoare să fie împărțită de ceva pensie, de ceva ajutor, ca să nu piară de foame. Statul însă a aflat, că n'are de unde să-i dea.

Nu-i rămăsese, decât — postându-se la picioarele statuei lui Andrei Hofer — să cerșească.

* * *

Stăm în fața unui caz rar în istoria popoarelor, stăm în fața unei ființe, care tinerețea ei

fragedă o sacrifică pentru patrie și nime nu se află într'o țară întreagă, să-i întindă o mână de ajutor, să-i asigure o existență cât de primitivă.

O adevărată tragedie.

Când idealismul unei fete tinere este răsplătit cu indiferența condamabilă a materialismului celui mai cras, pentru viitor nu putem crede, decât una din două: sau se va ridica omenirea la un idealism oarecare, sau se va îneca în mocirla iubirii exclusive de sine însuși.

Aurel Moaca.

Pădurea de cedrii.

Cum intrăm între acești arbori cari depășesc în mărție copacii pădurilor noastre, avem impresia că ne-am făcut deodată mai mici, că am devenit liliputeni, că am pătruns într'un regn al naturii unde toate lucrurile iau proporții mai vaste, unde viața oamenilor, a animalelor și a plantelor are mai multă forță și durată. Pe când codrii noștri ne copleșesc cu umbra lor și cu melancolia lor, aicea dimpotrivă, pădurea, plină de aer și de lumină respiră mai puțin misterul legendei ca seninătatea cugetelor înalte și limpezi. Deasupra unui stuș de tuyă și de stejar verde, trunchiurile enorme, așezate departe unul de altul, poartă ramurile în formă de etaj ca pe niște trepte a unei imense opere arhitectonice vegetale. Fiecare arbore, izolat ca un rege într'un domeniu care-i aparține numai lui, ne face să gândim la un oarecare palat de vară cu multiple terase suprapuse și înverzite. Unii se sfârșesc în piramide de o înălțime de patruzeci de metrii. Alții zdrobiți de vânt sau de vârstă formează la creștetul lor niște pânze de verdeață asemenea unor pașiști aeriene. Alții și mai uimitori fără nici o verdeață, pe crengile lor se ridică ca niște mari cadavre cu o albeață

sepulcrală. Surprinzătoare mumii de arbori înbalsamați în reșina care îi păstrează secolii de-a rândul împotriva putreziciunii și îi lasă pe vecie să-și doarmă somnul morții în picioare.

În mijlocul acestei păduri atât de grabnică să trăiască acești uriași petrificați au solemnitatea timpului, indiferența privire a unui obelis deasupra mulțimii de oameni ocupată cu treburile zilnice. Marea lor parte a sucombat în urma bătănieții; mulți apoi au căzut victimele unei drame frecvente în aceste păduri. Pentru a doborî coloșii cari ating cinci—șase metrii grosime jur împrejur tăetorii obișnuiesc să-i dea foc la picioare. Nu arareori se întâmplă că se arde jumătatea cea mai puternică, cea mai frumoasă a acestor arbori măreți, pentruca să se obțină cealaltă jumătate. Adeseori cedrul resistă, focul se stinge, omul își caută de drum. Arboarele moare, dar totdeauna în picioare bravând turtunile și timpul, devine la rândul său unul dintre acele mari trupuri de piatră cari pun în mijlocul verdeții acesteia o albeață de statuie. Altădată se întâmplă că focul își desăvârșește isprava. Trunchiul enorm trosnește și se rupe la patru—cinci metrii de sol, dar masa sa puternică obosește toporul, ori că lipsesc mijloacele pentru a transporta acest trup prea greu. Atunci albul cadavru rămâne întins pe loc și temelă lui cărbunoasă, mereu cu rădăcinile în pământ pare o mare lumânare funebră care s'a stins lângă dânsul.

Înainte de a-i întâlni aici, în picioare pe munții lor, am văzut pretutindeni pe acești arbori minunați în cetățile Moghrebului. Lemnul lor aproape etern este acela care apără de moarte tot ce putem admira în aceste orașe de cărămizi, de ipsos și de pământ uscat. În mijlocul materialului pieritor ei singuri au puterea duratei. Dacă într'un palat din Meknès sau Fez imaginația poate să-și facă ideile de ceea ce era o locuință din Ierusalim sau din Tir, dacă o dantelă de stuc a putut traversa secolii, dacă în medersa cutare un bazin de marmoră îngălbenită, spartă dar fermecătoare încă, servește mereu pentru abluțiuni, dacă în micul arc al unei ferestre minuscule, deasupra balconului în relief, zărim fața unui student palid de foame și de studiul unui scolasticism învechit, e mulțumită grinzilor și căpriorilor de cedru așezați în trei etaje, zugrăviți cu mii de flori, sculptați ca piatra de a cărei culoare sunt aproape cari susțin zidurile de noroi, supoartă coperișuri de țigle verzi unde încolțește iarba și unde uguie porumbii.

(După text francez.)

(Urmează)

Prtd.

In slujba apostolatului.

Pr. Iacob Creșin.

Preoțimea din Almăjul lui Eftimie Murgu, Doda, Dr Sîrbu și Dr Iosif Tr. Badescu, continuă lupta de redeșteptare a sentimentului religios, luptă începută în toamna anului trecut.

Până acum, cu tot timpul nefavorabil, s'au ținut trei cercuri pastorale, în comunele: *Bănia*, *Rudăria* și *Mocerîș*. Și, în fiecare Duminecă, inclusiv Dumineca Floriilor, se vor ține în toate celelalte comune de Almăj.

Convinși, că lupta începută nu va rămâne infructuoasă, bazați apoi și pe entuziasmul cu care am fost primiți în comunele în care s'au ținut până acum cercurile pastorale, preoții din Almăj, suntem hotărâți a nu renunța la lupta începută, ci din contra, facem orice sacrificii pentru intensificarea propagandei misionare.

Poporul nostru nu este refractar, nu rămâne impasibil, când este vorba de o acțiune culturală, de redeșteptare a sentimentului său religios. S'a afirmat de mulți, că poporul nostru nu este un popor credincios, ci din contra. Că vine la biserică, acolo unde vine, din obiceiuință și nu din necesitatea de a se adăpa la isvorul nesecat al învățaturii Aceluia, care însuși este „*Calea, adevărul și viața*“, fără de care zădărnicia vieții pământești este indiscutabilă. Ei bine, ca unii cari trăim în mijlocul satelor, în permanent contact cu masa poporului, sub toate aspectele vieții, îndrăznim să afirmăm, că cei cari au convingerea, că poporul nostru nu este un popor credincios, cu adânc substrat religios, greșesc. Este adevărat, aceasta trebuie s'o recunoaștem și noi, că în poporul nostru sunt înrădăcinate și multe superstiții, cari însă, prin tact pastoral și explicare a credințelor eronate, nebazate pe doctrina Mântuitorului, în mod indiscutabil ar putea fi desrădăcinate.

Poporul nostru este un popor credincios, repetăm, dar ni se cere în mod imperios celor cari suntem slujitori ai altarului, să combatem rătăcirile de tot felul, semnalate mai aels în ultimul timp. Însăși rătăcirea sectară baptistă, care trebuie să recunoaștem, luase într'un timp, în unele părți, proporții îngrijorătoare, este o dovadă eclatantă, că mișcările de natură spirituală prind, că poporul nu rămâne impasibil când este vorba de sufletul său. Este adevărat, că azi, această mișcare este în plin declin. Nici nu se putea altfel, deoarece însăși piatra unghiu-lară a acestei secte a fost așezată pe un teren foarte impropriu unei vieți îndelungate. Dar, nu trebuie să uităm, că promotorii acestei mișcări de năucire a sufletului poporului nostru,

n'au descurajat încă, n'au dezarmat, și nici nu se gândesc să depună armele.

Ei bine, toate acestea le-a avut în vederea preoțimea din Almăj, când a pornit la luptă. Și, spre satisfacția noastră, la care nu ne-am așteptat să ajungem așa de repede, poporul, în comunele în cari s'au ținut până acum cercuri pastorale, a rămas adânc impresionat, văzând, că dintre intelectuali, numai *preoții și învățătorii* se mai gândesc și la ei, la nevoile lor. Ceilalți dau prin mijlocul lor, numai atunci când au nevoie de *votul lor*.

Ori, aceasta este deajuns pentru noi, cari în Dumineci, ne lăsăm casele, și cu tot timpul nefavorabil uneori, ne deplasăm cu drag pentru sămănarea cuvântului divin, mântuitor de suflete.

Înainte de încheia aceste câteva cuvinte ale mele, nu pot ca să nu mulțumesc în numele tuturor fraților preoți din Almăj — în asentimentul cărora sunt sigur că sunt — octogenarului nostru președinte, preot *Nicolae Novacovici* din Gârbovăț, care cu toate că este suferind, n'a ezitat să primească a ne sta în frunte și a ne repartiza și da îndrumări în lupta ce am început-o toți cu atâta entusiasm. Mai mult, cu toată vârsta-i înaintată, se deplasează în rând cu noi și conferențiază alături de noi. Adevăratul preot și înflăcăratul român de toldeauna, surghiunitul de odinioară dela Șoproș, cu toți anii cari i-au albit platele, cu toată povara lor, care i-a îndoit umerii, nu dă îndărăt nici acum, când este vorba de muncă în via Domnului.

Bunui Dumnezeu să ni-l mai țină încă mulți ani spre a ne sfătui cu cuvântul, și a ne îndemna la muncă prin exemplul său.

Religiunea

în lumina marilor cugetători bănățeni.

Bărbați conștii de acest pericol și la noi în Banat caută ca prin lumina lor sufletească să convingă și să dea directive sănătoase păturei noastre intelectuale, către care apoi se îndreptează cu concepțiile și îndrumările lor fixate în chipul sfânt al slovei românești la toate ocaziile și zilele cele mai potrivite.

Activitatea desfășurată de marii noștri bănățeni în domeniul Filosofiei o putem împărți în două părți: în o activitate pur intelectualistă, care caută să lumineze și convingă rațiunea, și în una practică, care mișcă, îndeamnă la acțiune.

La categoria primă avem pe fericitul Alexandru Moesonyi (născut la 1841, mort în 1904).

Cine a fost acesta în viața noastră bisericească și politică-națională, ne arată cuvintele de o justă apreciere ale S. S. D. Dr Miron E. Cristea, pe atunci Episcopul nostru, azi Patriarhul României Mari. În panegiricul, ținut la înmormântarea acestui mare bărbat al Românilor de dincoaci de Carpați, iată ce zice S. Sa: „Vorba

lui cumpătata, sfatul lui temeinic au fost în cele din urmă 4-5 decenii aproape pretutindenea hotărâtoare, și nu odată am dat greș când nu l'am ascultat. În toate corporațiunile înalte, ce le avem, mintea lui luminată, spiritul lui fin de distingere și judecata lui profundă i-au asigurat superioritatea și l'au ridicat în fruntea tuturor”.

„De câte ori îl aveam în mijlocul nostru la sfaturile asupra celor mai grele chestiuni ale vieții noastre publice... toți se simțeau ușurați în misiunea lor, cunoscând puternicia lui forță de judecată, cu care croia direcția de urmat și pe care cu încredere o acceptau toți” („Drapelul”, Nr. 35 din 1909).

În anul 1905 îi apare sub auspiciile „Astrei”, la Sibiu în editura Kraft, în românește, magistrala sa scriere: „Religiune și știință”, studiu asupra raportului lor. Prima oară, înainte de tipărire, a fost dat publicității, cetindu-se din încredințarea autorului, care atunci era suferind, de către fericitul Dr Valeriu Braniste în secția literară a „Astrei”, cu ocazia serbărilor culturale aranjate în toamna anului 1905 în Sibiu. În 1906 apare apoi și în limba germană în Viena și Berlin editată de către casa W. Baumüller sub titlul Religion und Wissenschaft.

În aceasta operă importantă, după o erudită analiză a evoluției spirituale din evul mediu și nou, autorul arată că înfrânarea spirituală din evul mediu, când, în temelul unui dogmaticism exagerat, se susținea unitatea credinței și a științei, avându-se în vedere numai autoritatea, s'a ajuns la un rezultat cu totul contrariu, la totala neînfrânare spirituală. Aceasta apoi produce un conflict profund între știință și credință și duce la anti-religiositate.

Față de această direcțiune antireligioasă a spiritului modern stă la început direcțiunea mistic religioasă, care se exprimă în evul nou prin protestantism. Protestantismul, deși este considerat pe terenele științifice și politice ca o putere eliberatoare a spiritelor, conține o notă a neînfrânării, căci s'gduind autoritatea bisericească proclamă principiul individualismului fără nici o rezervă. „Protestantismul”, în felul acesta, „este deci o revoltă violentă a individului contra bisericii și contra regimului ei în numele intimității și libertății credinței, iar după nota sa fundamentală, mistică, este declarat totodată și de antiraționalistic” (Religiune și știință pag. 23).

În chipul acesta, prin prea multă raționalizare s'ar fi ajuns la o nimicire atât a credinței cât și a științei.

„Dacă cu toate acestea există nu numai știință, ci în sânul ei un progres neașteptat, dacă nu numai a sa dispărut în evul nou religiunea și biserica, ci susțin învingătoare lupta contra tuturor înduşmănilor și combaterilor, este a se mulțumi aceasta numai și numai împrejurării, că au știut să se apere față de toate aceste principii moderne distructive și au rămas pe terenul sigur al principiilor sănătoase de știință și credință” (pg. 34).

Luând sub analiză lupta ce trebuie să o poarte bisericile istorice (cea ortodoxă și cea catolică) contra asaltului spiritului modern al timpului, arată că lupta acestora se dă pe două fronturi.

În numele științei caută unii în combată religiunea peste tot; în numele religiunii, alții combat religiunea pozitivă în numele religiunii raționale. La întrebarea cui ce este religiunea rațională, constată că e o creatură a unor cugetători, cari văzând, că sentimentul religios nu se poate desrădăcina din sufletul omenimei, au căutat să compună ei un amalgam de credință foarte confuz, căci câte capete, atâtea păreri.

În vederea compunerii religiunii raționale caută să desrădăcineze dogmele de credință atât de adânc înrădăcinate în sufletul popoarelor și voesc să le înlocuiască cu vederile lor de credință, curat individuale și curat volnice. Devaluează valoarea dogmelor pozitive de credință în mod artificial, fără nici un fel de trebuință.

În felul acesta, toți aceștia, fără să-și dea samă, nimicesc religiunea în numele religiunii.

După această clarificare a contrastului dintre religiunea rațională și cea pozitivă, pune întrebarea: care este raportul adevărat între religiune și știință: Arată că în cursul reprivirii istorice apar trei raporturi de felul acesta: „raportul armoniei medievale, al conformității moderne și al antagonismului modern între religiune și știință, și dintre toate aceste raporturi nici unul nu poate suporta critica, și aceasta din cauza că s'a dat o falsă interpretare și apreciere atât naturii adevărate a științei cât și a religiunii. Conclude că un raport adevărat între știință și religiune și a principiilor, cari au să servească acestora ca cenosură, se poate stabili numai din cunoașterea adevărată a naturii și menirii științei și religiunii. Pune întrebarea: ce este știința și religiunea și care este menirea lor? Răspunde la această întrebare că ambele sunt cei mai importanți factori de cultură; ba se poate zice, că întrucât state și popoare nu numai că pot exista fără știință, dar pot ajunge și la un anumit grad de cultură, pe când fără religiune nici exista nu pot, întru atâta este religiunea un factor cultural și mai indispensabil de cât știința. Acești doi factori culturali atât de importanți sunt cu totul deosebiți unul de altul, căci de și fiesfecarele are rădăcini adânci, inextermabile în natura omenească, dar răsar din două bolduri fundamentale ale vieții, cu totul deosebite: una își are rădăcina în boldul cunoștinței, cealaltă în o adâncă trebuință a inimii. Ființa științei consistă din cunoașterea obiectivă, ființa religiunii „din un raport subiectiv mistic al inimii cu cauza primordială mistică a lumii” (pag. 39). Tendința științei este de a înțelege lumea și lucrurile comprehenzibile în nexul lor natural, între marginile naturale ce-i sunt puse; religiunea din contră, conform firei sale intime, se mișcă în sfera incomprehenzibilului. „Cea mai înaltă problemă a științei, așadar a filosofiei și aici special a unei metafizici strict științifice este a câștiga pe baza celor mai generale fapte empirice și a concluziunilor ce rezultă din acestea cu constrângere logică, o intuițiune strict obiectivă a lumii, care are să constituie în privința științifică ultimul fundament teoretic al tuturor științelor speciale”. Peste comprehenzibil, nu poate să pătrundă nici o știință omenească, nu poate rezolva problema existenței lumii, enigma existenței, enigma universului. Aici știința a ajuns la o barieră, peste care nu poate trece fără a se dizolva pe sine. Restul problemelor, ce sunt dincolo de bariera aceasta a sensibilului sau comprehenzibilului, cad în competența religiunii, unde știința, ca să nu se compromită, n'are ce căuta.

Dar, în ciuda acestei limitări adânci a terenelor lor, peste care nu se poate clădi pod, au totuși religiunea și știința un punct comun de atingere, și adică unul de natură pozitivă: „Certitudinea științifică a existenței lui Dumnezeu”.

După dânsul atât religiunea cât și știința, fiecare să rămână în domeniul său. Prin urmare: cât de puțin dătător de măsură poate fi punctul dogmatic în soluționarea problemelor științifice, tot atât se poate aplica la conținutul dogmelor măsura științifică. Aceasta însă

nu exclude că însuși religiunea, ființa ei, cât și formările ei speciale istorice să fie luate ca obiect al scrutării științifice, dar cu observarea, ca să nu încerce să explice dogmele.

La sfârșitul scrierii sale pune următoarele concluziuni: „Conservatismul dogmatic cel mai rigid este un principiu de viață al fiecărei biserici existente”.

„Amestecarea religiunii și științei este inadmisibilă”. „Știința n'are să stea în serviciul religiunii, referitor la dogme, dar nici să ia față de aceasta o poziție ostilă”.

„Fiecare biserică, ca depozitara dogmelor sale de credință, are să țină la acestea cu toată rigiditatea și n'are să permită ca dogmele sale să devină prada speculațiunilor filosofice goale și incoherente”.

(Urmează)

La o șezătoare bisericească.

Pr. C. Tismonariu

Când lipsa tiparului s'a simțit și la noi, dela Târgoviște vine la Brașov diaconul Coresi, care se străduiește o viață întreagă cu tipărirea cărților alături de alți ucenici de ai lui. La Alba-Iulia și Orăștie din Tara-Românească vin măestri și chiar traducători (N. T. are ca întâi traducător pe Silvestru, tehigraful muntean, fost egumen dela Govora*). Slujitorii altarelor, preoți călugări și chiar vlădici, din țara liberă se așează la noi și dela noi la ei.

Această circulație a valorilor ne-a dat posibilitatea să ne simțim și să fim una în cuget și simțire, cu toate că hotarul nefiresc ne despărțea de veacuri.

Dar binecuvântata legătură pregătitoare a marelui praznic național a fost tăiată de Austria prin așa zisă „Unire” adecă desbinarea fiilor aceluiaș neam în două tabere religioase. Dela această dată legătura firească între frați s'a rupt și prin aceasta și rezistența în contra curentului de maghiarizare — care își face apariția nu peste mult — a slăbit.

Deacum rolul bisericii ort. rom. de dincoaci de Carpați în conservarea naționalismului și apărarea intereselor românești este covârșitor. Marele metropolit Andrei Șaguna, pe carele providența ni l-a trimis la timp, prin organizarea bisericii, prin concentrarea tuturor energiilor, — clerici și mireni — în corporațiunile reprezentative, prin cadrul larg al atribuțiunilor cu care l-a succes să inzestreză aceste corporațiuni, apoi prin posibilitățile culturale și naționale pe cari le-a asigurat prin lege pe seama fiilor bisericii ortodoxe, nu numai că ne-a îndreptat pe cărările pocăinții și ale mântuirii, ci ne-a făcut vrednici ca să stăm cu fruntea ridicată la praznicul de biruință al neamului nostru.

Jertfit-am pe altarul culturii noastre și pentru susținerea școalei confesionale obolul ce încurgea dela tasul și luminile sf. biserici; refuzat-am ca preoți bogăți în lipsuri și neajunsuri bucăturile ce ni se întindeau cu ispită dela masa stăpânului, în temniță am fost aruncați alături de frații laici și am suferit cu resemnare pentru neam și lege.

Ne simțiam mângăiați și fericiți, când știam că avem un Dumnezeu Tată în ceriuri, care vede toate

*) Ist. bis. rom. pag. 336.

și știe toate, a biserică mamă pe pământ care mângăie și ne ocrotește și alături de ea pe fica ei, școala confesională, care ne lumina și ne îmbărbăta. Iată temeiul mântuirii noastre!

Am făcut această mică incursiune în istoria suferinții și a biruinții noastre, pentru că să evidențiez după modestele mele puteri, ceea ce a făcut biserica pentru neamul nostru.

Să vedem acum recunoștința fiilor ei, îndeosebi a celor intelectuali, în anii dinainte și în cei de după războiu.

Curentele vrăjmașe plecate de mult din apus, au ajuns și au bătut cu tărie și la poarta sufletului nostru. Sămănătorii nouilor idei n'a fost badea Ion sau Nicolae, ci o bună parte din tinerii noștri, cari s'au dus la școlile din apus -- mai încoaci și la noi -- ca să învețe carte. Aici fac cunoștință cu noile teorii și concepții despre viață și încetul cu încetul se adaptează mediului. Păcatul mândriei le alimentează încrederea oarbă în rațiunea glorificată -- privită ca supremul efort a celulei materiale -- care le prezintă noua formă de viață „frumoasă la vedere și plăcută la gustare“ și o împodobește cu pecetea civilizației.

Cu acest import se întorc acas tinerii noștri de eri și conducătorii noștri de azi.

Sentimentul religios, care le-a dat tăria sufletească și trupească în casa părintească, la unii a adormit, la alții a început să slăbească și la prea puțini a rămas nealterat și viguros.

Legătura cu biserica se face tot mai rar și mai mult sub impulsul fiorului sfânt de odinioară decât din obligamentul dictat de conștiință. Praznicile cele mari și sfinte sunt cinstite mai mult pentru fastul cu cari ne sunt comune în asemenea ocaziuni, deci pentru forme și în prea puțină măsură pentru fondul lor înălțător și călăuzitor către patria cerească.

O molipsitoare lenevie, trecută la mulți în indiferentism față de biserică strămoșească, a pus stăpânire pe o bună parte din clasa cultă și conducătoare și dela acest stadiu până la ateism, nu ne desparte decât un pas. Și dacă deprinderea rea și exemplul rău făcut de ei, nu s'ar bucura de inițiativa celor inferiori, și n'ar avea atâtea repercursiuni și asupra sufletului lor, ce bine ar fi! Ar rămânea ei singuri cu osânda și n'ar ducea la ea și pe semenii lor.

Chiar oficialitatea prin atitudinea ei știută, îmi face impresia că privește biserica mai mult ca pe o poliție sufletească, de care statul are nevoie, decât ca așezământ divin, cu misiunea de a pregăti sufletele cu precădere pentru viața vecinică. Îi cinsteste trecutul dar prea puțin o prețuiește pentru ceea ce ea este chemată să realizeze în prezent și viitor.

Iată duhul cel rău, care s'a încetățenit și la noi și care s'a infiltrat în măsură mai mică sau mai mare, în toate straturile vieții noastre sociale.

Din punct de vedere moral, îndepărtarea sufletului nostru dela izvorul credinței și dela normele de conduită teaurizate în percepțiile evanghelice, a avut și are consecințe funeste, atât pentru viața individuală, cât și pentru cea socială și iată de ce:

Individul, punându-se pe sine ca centru al preocupărilor sale, a micșorat sfera iubirii creștine, micșorându-o pe aceasta, i-a mărit conștinutul, limitându-i însă numai la persoana sa. Totul pentru sine și nimic sau prea puțin pentru alții, iată lozinca zilei.

(Urmează)

ANUNȚ.

Mult iubitul și valorosul nostru fruntaș bănățean Dr. Cornel Corneanu, președintele și conducătorul diferitelor organizații culturale, sociale și politice, va fi sărbătorit de prietenii, colaboratorii și foștii săi elevi, în ziua de 18 Martie a. e., pentru care motiv publicăm următorul

APEL

Mult Stimatelor Domn,

Împlinind fruntașul nostru bănățean, d-l Dr. Cornel Corneanu, vârsta de 50 de ani și 25 ani de rodnică activitate obștească, colaboratorii, colegii și foștii săi elevi îl vor sărbători în Caransebeș, *Duminică în 18 Martie 1934*, conform programului de mai jos.

Vă rugăm deci să binevoiți a cinsti cu prezența Dv. acest praznic al Banatului, în slujba căruia distinsul nostru sărbătorit și-a pus întreaga-i viață.

Caransebeș la 18 Februarie 1934.

Andrei Ghidiu, protopresbiter, președintele Consiliului eparhial ortodox român al Caransebeșului.

Dr. Mihai Groșșian, președinte de onoare a F. O. R.-ului, secția eparhială Caransebeș.

Traian Oprea, protopresbiterul Vêrșetului, Jugoslavia.
General Silviu Bordan.

Dr. Ștefan Pop, protopresbiter, profesor la Academia Teologică, Caransebeș.

Prof. Sabin Evuțian, inspector-șef al învățământului Timișoara.

Lt.-Colonel Romulus Boldea, vicepreședintele Consiliului eparhial al F. O. R.-ului.

Dr. Alexandru Bircescu, președinte al „Reuniunii de cântări Ioan Vidu“.

Octav Furlugeanu vicepreș. „Uniunii Bănățene“.

Dr. Titus Popovici vicepreș. al „Uniunii Bănățene“.

Dr. Gheorghe Ciupe, fost subprefect, consilier la „Comitetul local de revizuire“.

Dimitrie Sgăvêrdia, președintele „Comunității de Avero“.

Dr. Dimitrie Novacescu, primarul orașului Caransebeș.

Prof. Matei Armaș directorul liceului „Traian Doda“.

Prof. Gheorghe Neamțu, directorul Școlii Normale „Ioan Popasu“.

Prof. E. Desc. dir. gimnaziului de fete.

Gheorghe Neamțu, directorul școlii primare de stat.

Dr. Gheorghe Repede, președ. „Casinei Române“.

Prof. Ioan David, protodiacon, vicepreședintele „Socității române de cântări și muzică“.

Carol Twerasser, președ. „Societății Filarmonice“.
Pavel Jumanca, președintele „Căminului Cultural“.
Prof. Constantin Rudneanu, vicepreședintele „Astrei“,
despărțământul Caransebeș.

Prof. Dimitrie Soceneanțu, vicepreședintele „Asociației culturale din Banat“, despărțământul Caransebeș.

Colegi de școală :

Protopresbiter Virgil Musta.
Ad-tor protopop Dr Aurel Mihaescu.
Preot Teodor Șandru.
Medic Dr Dimitrie Borca.
Prim-referent Frideric Pauck.
Prof. Dr Aurel C. Peteanu.

Foști elevi :

Preot Traian Golumba.
Preot Dr Iosif Ieremia.
Avocat Victor Curuțiu.
Ing. Ștefan Bornuz.
Prof. Iancu Calțiu.
Primpretor Ioan Duicu.
Consilier referent eparhial Nicolae Cornean.
Dr Ioachin Miloia, Directorul Muzeului Bănațan.
Prof. Filaret Barbu.
Judecător Dimitrie Albulescu.
Prof. Constantin Vladu.

PROGRAMUL :

Sâmbătă în 17 Martie 1934.

Orele 20: Serenadă dată sărbătoritului de „Societatea română de cântări“, „Societatea Filarmonică“, corul „Căminului Cultural“; corul liceului „Traian Doda“ și de corul Școlii Normale „Ioan Popasu“.

Salutul obștei județene îl talmăcește d-l Victor Curuțiu, prefectul județului Severin.

Duminică în 18 Martie 1934.

Orele 9:30: Sf. Liturghie.

Orele 11: Doxologie celebrată în sf. Biserica Catedrală. Cuvăntează P. O. D. Dr Ștefan Cioroianu, protopopul Banat-Comloșului.

Orele 12: Ședința festivă a Primăriei și Recepțiile.

Orele 13:30: Masă comună în restaurantul Pomul verde.

Orele 17: Conferința d-lui insp. șef Sabin Evtușian și Concert festiv dat în sala cinematografului „Luna“ de către „Reuniunea de cântări Ioan Vidu“ din Logoj și „Corul Catedral“ din Caransebeș.

Ș T I R I

Hirotoniri. În catedraia mitropolitană din Sibiu au fost hirotoniți întru preoți următorii candidați: *Ioan Craia* pentru parohia 3-a din *Jebel* și *Nicolae Roman* întru capelan la *Alibunar*.

Vicepreședinte al Camerei Deputaților. Dl Dr Cornel Corneanu, Consilier onorific în secția economică a Consiliului nostru eparhial, membru în toate corporațiunile superioare bisericești, a fost ales de curând vicepreședinte al Camerei. Cu vie bucurie înregistrăm această știre, dat fiind că în chipul acesta se dă o satisfacție și Bănătului nostru.

Pentru monumentul funerar „Dr Iosif Iuliu Olariu“ au mai intrat următoarele sume:

Mai mulți credincioși din Nădragu . . .	572	Le
Societatea ortodoxă a fem. rom. Csebeș . . .	500	„
Corporațiunea Meseriașilor Caransebeș . . .	250	„
Căminul Meseriașilor Caransebeș	250	„
Biserica ort. rom. din Curtea	200	„
Inv. Miron Corici Cârpa	100	„
Preot Ioan Grozavescu Cornereva	100	„
Biserica ort. rom. din Cornereva	100	„
Preot Constantin Popoviciu Nădragu	100	„
„ Adam Măran Oreșat	100	„
Comuna bisericească Gaiul-mic	100	„
Preot Isaia Suru Dubos	100	„
„ George Frățilă Glimboca	100	„
Biserica ort. rom. din Glimboca	100	„
Biserica ort. rom. din Dubos	100	„
Elev cantor Ioan Martin Caransebeș	62	„
Mai mulți credincioși din Sacul	56	„
Preot Alexandru Popoviciu Bucoveți	50	„
„ Vasile Soceneanțu Sacul	50	„
Biserica ort. rom. din Sacul	50	„
Preot Petru Iana Curtea	50	„
Comitetul școlar din Glimboca	50	„
Preot Toma Suru din Verendin	50	„
Inv. Emilia, Martin Velescu	50	„
Biserica ort. rom. din Nădragu	50	„
Inv. Zeno Zăvoianu	30	„
„ Marin Iordache Bucoveți	20	„
Ioan Ambruș Glimboca	20	„
Inv. Șt. Georgescu Verendin	20	„
„ Ioan Cojocariu Dubos	10	„

Total: 3384 Lei

Suma anterioară: 44.221 Lei

Total până de prezent: 47.605 Lei

Astra la muncă. Ciclul de șezători ale Astrei în orașul nostru, bine pregătite și foarte frecventate sunt un atestat de laudă pentru președintele secției culturale, colaboratorul nostru Profesor Constantin Rudneanu. Datorită interesului său am avut nu odată programe de toată frumusețea. Așa cel de Duminică cu conferința simpaticului inspector silvic ing. *Petru Fotor*, care a vorbit despre frumusețile naturale ale Bănătului, a fost deosebit de atrăgător. Ii revine merit deasemenea și Corului Catedral în frunte cu Dl prof. *C. Vladu*, pentru concursul dat acestor șezători.

Obiecte bisericești
dela cele mai renumite fabrici, se află
de vânzare la **Librăria Diecezană.**

Pentru Muzeul eparhial au donat: Dl Consilier ref. eparhial *Aurel Moaca* o masă foarte frumoasă de birou. Dna Văd. *Vuia* panglicile tricolore de la înmormântarea regretatului asesor referent școlar *Ștefan Jianu*, pâr. diacon episcopesc *Teodor Roșca* notesul protosincelului și dir. de teologie Dr Iosif Olariu, primit dela Familia Beuca.

Tuturor acestor marinișoși donatori le exprimăm sincerele noastre mulțumiri!

† **Albert I al Belgiei.** Intr'un accident și-a găsit moartea Regele Albert al Belgiei. Defunctul a fost înrudit cu Familia Regală română și astfel oficiile publice și școlile s'au sistat Joi în ziua înmormântării, ca semn de doliu.

La Academia Teologică încă s'a comemorat Regele-Erou. Conferința a fost ținută de profesorul Isaia Suru, care evidențiază personalitatea marelui dispărut, mai ales ca prieten al Românilor în timpul marelui război, iar corul studenților a executat câteva cântări funebre.

† **Ștefan Cicio Pop**, marele luptător naționalist s'a dus în grabă după prietenul de luptă din zile grele, Vasile Goldiș. Ștefan Cicio Pop a fost un spirit ascuțit, înfocat naționalist, pentru cari însușiri a avut de suferit dela asupritorii noștri.

Posta Redacției.

Pr. Silviu N. L.-mare. Suma trimisă pentru F. O. R s'a predat cassarului (Dl D. Jianu dela Com. de Avere) Așa că cei înscrși sunt bine înscrși, nu trebuie să aibe teamă în privința cotizațiilor. Intrucât careva ar avea vre-o nedumerire, i se poate adresa Dlui.

Pr. Romul R. în B. Și On. DȚa ai dreptate în chestia fondului, dar credem că grija inițiatorilor nu se mărginește la pompele postume ce se cuvin preotului, și mai mult la cei cari rămân pe urma lui în viață. Că ați urmat exemplul celor din Buziaș cu fondul pentru înmormântare, e de toată lauda. Ce să facem dacă vremurile s'au pus de-a curmezișul băncilor. Starea e generală și dacă e restanță în dări asta nu e nouate.

Corporațiunea meseriașilor ca autoritate industrială, Caransebeș.

Nr. 31/1934 11 Febr. 1934.

Aviz.

Corporația Meseriașilor din Caransebeș serbează la 25 Martie 1934 comemorarea a 100 ani a Corporației (Zunft).

Cu aceasta ocaziune se va celebra în templul izraelit la ora 8 a. m., la biserica rom.-catolică la ora 8:30 a. m., la biserica evanghelică-reformată la ora 9:30 și la biserica ortodox română la ora 10:30 a. m. un serviciu divin-parastas pentru toți meseriași decedați în timpul dela anul 1833 — de când s'a înființat prin decret împărătesc-regesc *Zunftul* adecă Corporația Meseriașilor din Caransebeș — până la anul 1933 inclusiv.

La acest serviciu divin bisericesc se invită pe această cale toate autoritățile și societățile din Caransebeș.

Președ.: Mageriu Simion ss.

Secr.: Draghici Ioan ss.

Corpul Portăreilor Tribunalului Caransebeș.

Nr. Port. 302/1933.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș în baza art. 102 din legea LX din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908, prin aceasta public, că în urma decizului Judecătoriei mixte din Caransebeș de sub Nr. 2256/1933, efectuându-se execuțiunea la 6 Octomvrie 1933, în favorul următorului Rudolf Starocic din com. Jupa reprezentat prin avocatul Dr. Gh. Ianculovici domiciliat în Caransebeș pentru suma de 70.000 Lei -- bani capital și acces. mobilele sequestrate și suprasequestrate cari s'au prețuit în 30.0000 Lei și anume: diferite mobile de casă ca: credent, dulap, mese, măsuță, covoare, pian, aparat de radio, toalete, perdele, etc., se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decizului Judecătoriei mixte din Caransebeș de sub Nr. 3566/1933 G. pentru încasarea creanței de 70.000 Lei — bani capital cu 8% interese din 5 Iulie 1933 și spesele de 6572 Lei — bani deja staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație **pe ziua de 1 Martie 1934 la orele 4 p. m. în comuna Caransebeș la locuința urmăriților** și toți aceia cari au voie a cumpăra sunt invitați cu acea observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, din legea LX din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației s'au mai sequestrat și înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației, în baza art. 120 a legii LX din 1881, deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș la 20 Februarie 1934.

p. Șef portărel **Const. Ene**

Aviz.

Librăria Diecezană
din Caransebeș

cumpără

ceară curată

cu prețurile cele mai
avantajoase, în orice
cantități.

FABRICA (ATELIER) DE LUMINI A EPARHIEI CARANSEBEȘULUI

In fabrica (atelier) de lumini, înființată de Consistoriul nostru eparhial, se află de vânzare lumini de ceară curată, în diferite mărimi și grosimi. Recomandăm credincioșilor noștri, ca să-și procure dela această fabrică luminele de ceară curată trebuincioase la diferitele acte religioase: cununii, prasnice, pomene, cazuri de moarte, părăstase, după cum se și cere aceasta de tradiția și

○ cuitul bisericei noastre dreptmăritoare. ○

Luminele se pot procura direct sau dela și prin epitropiile parohiale la

„**Librăria Diecezană**“ Caransebeș
cu grosul și cu bucata.

Tipografia și Librăria Diecezană Caransebeș

Este bogat înzestrată și bineasortată cu tot felul de cărți școlare, literare și științifice, requisite școlare și de birou. Execută tot soiul de lucrări tipografice în cel mai scurt timp pe lângă prețuri convenabile. Are un mare depozit de hârtie.

■ **Legătorie proprie.** ■